

EUROPSKA KOMISIJA

Bruxelles, 10. listopada 2012.
COM(2012) 601

PRIOPĆENJE KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o glavnim nalazima Sveobuhvatnog izvješća o praćenju pripremljenosti Hrvatske za
članstvo u EU-u

{SWD(2012) 338}

PRIOPĆENJE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o glavnim nalazima Sveobuhvatnog izvješća o praćenju pripremljenosti Hrvatske za članstvo u EU-u

1. UVOD

Pristupni pregovori s Hrvatskom zaključeni su u lipnju 2011. godine. Nakon pozitivnog mišljenja Komisije, uz suglasnost Europskog parlamenta i Odluke Vijeća o pristupanju Hrvatske, Ugovor o pristupanju potpisan je 9. prosinca 2011 (SL L 112, 24.4.2012). Hrvatska je ratificirala Ugovor o pristupanju te će, podložno njegovoj ratifikaciji u svim državama članicama, postati članicom Europske unije 1. srpnja 2013. Kao država pristupnica, Hrvatska ima status aktivnog promatrača tijekom razdoblja do pristupanja.

Tijekom pregovora Hrvatska je preuzela niz obveza koje, ako nisu dogovorene posebne prijelazne odredbe, treba provesti najkasnije do dana pristupanja.

U svojem Strateškom dokumentu i izvješću objavljenom u listopadu 2011. godine te u Izvješću o praćenju priprema Hrvatske za pristupanje iz travnja 2012. godine¹, Komisija je primijetila napredak Hrvatske u pripremama za pristupanje. Komisija je također utvrdila niz područja u kojima su potrebna daljnja poboljšanja kako bi se u potpunosti ispunili svi uvjeti za članstvo. Hrvatska je donijela akcijski plan koji se temelji na nalazima izvješća iz travnja. Akcijski se plan provodi te je donesen već niz mjera. U bitnome, ostvaren je napredak u privatizaciji Brodosplita, a napreduju i razgovori o privatizaciji i restrukturiranju 3. MAJ-a i Brodotrogira. Nastavljena je provedba strategije i akcijskog plana reforme pravosuđa, a trenutno se dovršava revidirana strategija. Vlada je Saboru predložila novo ovršno zakonodavstvo. Nastavljeno je ostvarivanje rezultata u području borbe protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta te su poduzeti prvi koraci za osnivanje Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa. U području temeljnih prava, donesene su izmjene i dopune Zakona o suzbijanju diskriminacije, kao i novo zakonodavstvo o pučkom pravobranitelju. Intenzivirani su razgovori s Bosnom i Hercegovinom o rješavanju preostalih pitanja glede upravljanja granicom. Primijećen je napredak u usklađivanju s Direktivom o uslugama, te u području uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija. Posebna naknada na mobilne usluge ukinuta je od srpnja 2012. godine.

U skladu s člankom 36. Akta o pristupanju, Komisija pozorno prati sve obveze koje je Hrvatska preuzela u pregovorima o pristupanju, posebno se usredotočujući na tržišno natjecanje, pravosuđe i temeljna prava te slobodu, sigurnost i pravdu. Aktom se nadalje predviđa da Komisija u jesen 2012. godine predstavi sveobuhvatno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

U ovom se Priopćenju daje sažetak glavnih nalaza sveobuhvatnog izvješća kojim se ocjenjuje napredak koji je u svojim pripremama za pristupanje Hrvatska ostvarila u razdoblju od listopada 2011. godine do rujna 2012. godine, daje se procjena opće razine spremnosti za članstvo i ističu područja u kojima je potrebno uložiti daljnje napore kako bi 1. srpnja 2013. Hrvatska bila spremna za članstvo.

Izvješće ocjenjuje spremnost Hrvatske temeljem političkih i gospodarskih kriterija za članstvo te obveze donošenja i provedbe pravne stečevine EU-a, kao što je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 1993. godine.

¹ COM(2012) 186 završna verzija.

Ova se procjena temelji na informacijama koje je prikupila i analizirala Komisija, uključujući i podatke koje je dostavila Hrvatska, kao i na informacijama koje u svojim redovitim kontaktima s Komisijom međusobno razmjenjuju države članice, međunarodne organizacije i organizacije civilnog društva. Izvješće se temelji i na podacima iz ažuriranih tablica praćenja, radnog alata Komisije koji ima za cilj detaljno praćenje svih obveza koje je Hrvatska preuzela u kontekstu pregovora.

Ovim izvješćem Komisija također želi pomoći Hrvatskoj u njezinim daljnjim pripremama za članstvo.

2. KAKO HRVATSKA POŠTUJE KRITERIJE IZ KOPENHAGENA – SAŽETAK NALAZA

2.1. Politički kriteriji

Hrvatska nastavlja ispunjavati **političke kriterije**. Nastavljen je rad u svim područjima obuhvaćenim političkim kriterijima (stabilnost institucija kojima se jamči demokracija, vladavina prava, ljudska prava, poštovanje i zaštita manjina) te rezultati postaju opipljivi.

Parlamentarni izbori održani su u prosincu 2011. godine u pluralističkom ozračju, te su provedeni na učinkovit i transparentan način. Nužna su poboljšanja s obzirom na vođenje popisa birača; rad na tome već je započeo. U području *javne uprave* daljnji su naponi potrebni kako bi se unaprijedila profesionalnost javne službe. Nužno je dovršiti i učinkovito provesti mjerodavni pravni okvir radi stvaranja moderne, pouzdane i transparentne javne službe posvećene građanima. S obzirom na nedavno temeljito restrukturiranje javne uprave, te imajući u vidu dodatne odgovornosti vezane uz članstvo u EU-u, Hrvatska bez odlaganja treba pristupiti rješavanju pitanja ograničenosti administrativne sposobnosti, koje je utvrđeno sveobuhvatnim izvješćem o praćenju napretka, osiguravajući da dovršenje priprema za članstvo u EU-u ne bude ugroženo.

U području *pravosuđa* nastavljeni su naponi na jačanju neovisnosti, odgovornosti, nepristranosti i profesionalnosti sudstva. Reformirano Državno sudbeno vijeće (DSV) i Državnoodvjetničko vijeće (DOV) nastavljaju funkcionirati neovisno. Oba tijela i dalje imenuju sudske dužnosnike na temelju transparentnih, jednoobraznih i objektivnih kriterija. Potrebni su naponi radi unapređenja njihova rada, posebice kako bi mogli obaviti zahtjevne zadaće uključujući sustavnu i točnu provjeru imovinskih kartica i aktivnu primjenu disciplinskih postupaka. Potrebno je poboljšati postupke odabira i imenovanja novih sudaca i državnih odvjetnika. Hrvatska je nastavila s provedbom različitih mjera s ciljem unapređenja učinkovitosti pravosuđa. Dok se s jedne strane smanjuju zaostaci vezani uz stare kaznene predmete, broj starih građanskih predmeta u posljednjih 18 mjeseci se povećao. Ovaj opći trend povećanja broja neriješenih predmeta, uglavnom građanskih, trgovačkih, prekršajnih i ovršnih, predstavlja razlog za zabrinutost. Revidirano ovršno zakonodavstvo, koje je Vlada donijela u srpnju 2012. godine, treba biti usvojeno u Saboru, te se treba provoditi kako bi dovelo do daljnjih konkretnih rezultata.

Što se tiče *borbe protiv korupcije*, i dalje je na snazi odgovarajući pravni i institucionalni okvir, te se nastavlja razvijati provedbena evidencija. Tijela za provedbu zakona ostaju aktivna, posebno u slučajevima na višoj razini. Potreban je oprez u pogledu korupcije na lokalnoj razini, posebno u slučajevima javne nabave. Hrvatska je poboljšala evidenciju pojačanih preventivnih mjera kroz niz preventivnih pravnih instrumenata. Međutim, Hrvatska nije u potpunosti provela zakonodavstvo u području sprečavanja sukoba interesa, i unijela je određene izmjene u prethodne odredbe o kriterijima za imenovanje članova nadzornih i upravnih odbora javnih poduzeća. Poduzeti su početni koraci za osnivanje Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa objavljivanjem poziva na iskaz interesa za odabir članova Povjerenstva u kolovozu 2012. godine. Odbor treba uspostaviti te početi s radom bez

odlaganja. Područje primjene i provedba zakona o pravu na pristup informacijama zahtijeva određenu pozornost. Hrvatska je napredna u pogledu policijske suradnje i borbe protiv organiziranog kriminaliteta. Nastavljene su aktivnosti usmjerene usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a i suočavanju s budućim izazovima borbe protiv organiziranog kriminaliteta u okviru EU-a.

Što se tiče ljudskih prava i zaštite manjina, ljudska prava se i dalje općenito dobro poštuju, pri čemu još uvijek treba posvetiti pozornost poštivanju prava lezbijske, homoseksualne, biseksualne i transrodne zajednice (LGBT). Parade ponosa u Splitu i Zagrebu održane su bez većih incidenata, a hrvatska se Vlada pobrinula da njihova organizacija prođe nesmetano.

Što se tiče poštovanja i zaštite manjina i kulturnih prava, zaštita manjina nastavlja se unapređivati provedbom mjera za zaštitu manjina, uključujući Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. Međutim, razina zapošljavanja manjina u državnoj upravi i sudstvu ostaje ispod razine koju nalaže zakon. U skladu s Ustavom, osam zastupnika nacionalnih manjina izabrano je na parlamentarnim izborima u prosincu 2011. godine. Međutim, Hrvatska treba nastaviti njegovati duh tolerancije prema manjinama, posebno hrvatskim Srbima, te nastaviti poduzimati mjere za zaštitu onih koji bi mogli i dalje biti podvrgnuti prijetnjama ili diskriminirajućim, neprijateljskim ili nasilnim radnjama. Romska manjina suočava se s posebno teškim uvjetima života, a izazovi su i dalje prisutni u područjima obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, zapošljavanja i pristupa osobnim dokumentima.

Stanje u pogledu pitanja povratka izbjeglica se poboljšalo i nastavljaju se provoditi programi stambenog zbrinjavanja povratnika, iako sporijim ritmom. Potrebno je dodatno razviti uvjete za održivi povratak izbjeglica.

Što se tiče *ratnih zločina*, Hrvatska nastavlja surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i procesuirati predmete koji se tiču ratnih zločina. Potrebno je pojačati napore kako bi se riješilo pitanje nekažnjivosti ratnih zločina, s obzirom da glavninu ratnih zločina tek treba uspješno procesuirati. Potrebno je poduzeti mjere kojima se omogućuje zaštita i prisutnost svjedoka na suđenju, posebno u predmetima koji su preraspoređeni specijaliziranim odjelima. Što se tiče *regionalne suradnje*, Hrvatska održava dijalog sa susjednim zemljama radi rješavanja otvorenih bilateralnih pitanja. Deklaracija Hrvatskog sabora iz listopada 2011. godine o promicanju europskih vrijednosti u jugoistočnoj Europi naglašava čvrstu obvezu Hrvatske za pružanjem potpore drugim zemljama iz regije na njihovom putu prema integraciji u EU. Hrvatska je nastavila suradnju u području ratnih zločina na bilateralnoj i regionalnoj razini, te postoji dobra suradnja pravosudnih tijela, posebno državnih odvjetnika. Hrvatska je nastavila aktivno sudjelovati u Sarajevskom procesu. U travnju 2012. u Sarajevu je održana međunarodna donatorska konferencija s ciljem prikupljanja sredstava za trajno zbrinjavanje svih izbjeglica u regiji koje su raseljene uslijed oružanih sukoba u bivšoj Jugoslaviji u 1990-tima. Hrvatska treba alocirati potrebna dodatna financijska sredstva.

Potrebno je provesti sveobuhvatni proces preispitivanja slučajeva nestalih osoba kao važan korak u procesu pomirbe u regiji.

Što se tiče *bilateralnih odnosa*, započeo je postupak arbitraže o međunarodnoj granici između Hrvatske i Slovenije, te je Arbitražni sud održao svoj prvi proceduralni sastanak 13. travnja 2012. Potrebno je ostvariti konkretan napredak u pogledu razgraničenja sa Srbijom, Crnom Gorom, te Bosnom i Hercegovinom.

2.2. Gospodarski kriteriji

Gospodarstvo Hrvatske privremeno se stabiliziralo sredinom 2011. godine prije nego što se vratilo u recesiju krajem godine. Kontrakcija gospodarstva nastavljena je u prvoj polovici 2012. godine. U 2011. godini nastavljen je rast već ionako visokih razina nezaposlenosti,

javnog deficita i duga. Visoka vanjska zaduženost ostaje ključna točka ranjivosti gospodarstva.

Što se tiče gospodarskih kriterija, Hrvatska ima djelotvorno tržišno gospodarstvo. Odlučna primjena hitno potrebnih strukturnih reformi trebala bi Hrvatskoj omogućiti da se u skoroj budućnosti suoči s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama unutar Unije.

Zadržan je široki politički konsenzus o temeljima tržišnoga gospodarstva. S obzirom na postojeća ograničenja, makroekonomska politika je uglavnom odgovarajuća. Središnja je banka uspjela očuvati tečaj i financijsku stabilnost istodobno zadržavajući relativno prilagodljivu monetarnu politiku, dok su temeljni inflatorni pritisci ostali niski. Bankarski je sektor zadržao dobru kapitaliziranost. U fiskalnom području, nadležna su tijela poduzela napore radi zaustavljanja rasta deficita ograničavanjem rashoda. Deficit tekućeg računa ostao je na niskoj razini budući da je obnovljeni rast uvoza nadoknađen povećanim izvozom. Bruto vanjski dug je stabiliziran, iako na vrlo visokoj razini.

Strukturne reforme su u nekim područjima sporo napredovale, posebno u odnosu na privatizaciju i restrukturiranje gubitaša, a u ostalim ih područjima gotovo i nije bilo. Posebno u području tržišta rada, gdje je zabilježen daljnji pad već ionako niskih razina zaposlenosti i sudjelovanja, reforme su još uvijek u vrlo ranoj fazi i trebaju hitno biti ubrzane. Investicijska je klima i dalje pod pritiskom velikih regulatornih opterećenja, dugotrajnih postupaka, pravnih nesigurnosti, nepredvidivosti upravnih odluka i velikog broja neporeznih nameta. Plaćanja socijalnih transfera, koja predstavljaju relativno visoki udjel javnih proračuna, i dalje nisu dobro usmjerena. S obzirom na potrebu postizanja srednjoročne fiskalne održivosti, proračunski proces mogao bi se dalje unaprijediti. Poboljšanje učinkovitosti javne potrošnje ostaje ključni izazov.

2.3. Sposobnost preuzimanja obveza koje proizlaze iz članstva

Što se tiče **sposobnosti preuzimanja obveza koje proizlaze iz članstva**, Hrvatska je nastavila napredovati u donošenju i provedbi zakonodavstva EU-a i sada dovršava svoje usklađivanje s pravnom stečevinom. Ipak, Komisija je utvrdila niz pitanja koja zahtijevaju stalnu pozornost. Hrvatske vlasti trebaju poduzeti sve nužne mjere kako bi osigurale da zemlja bude u potpunosti spremna za članstvo 1. srpnja 2013., uključujući i mjere koje se odnose na administrativnu sposobnost za provedbu pravne stečevine.

U skladu sa člankom 36. Akta o pristupanju, ovaj je odjeljak posebno usmjeren na tržišno natjecanje, pravosuđe i temeljna prava, te slobodu, pravdu i sigurnost.

Poglavlje 8: Tržišno natjecanje

Hrvatska općenito ispunjava obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pregovora o pristupanju u području tržišnog natjecanja, i trebala bi biti u mogućnosti provoditi pravnu stečevinu od pristupanja. Hitno se mora posvetiti pozornost potpisivanju ugovora o privatizaciji brodogradilišta u teškoćama.

Hrvatska je u velikoj mjeri uskladila svoje zakonodavstvo u području **anti-trusta i koncentracija te državnih potpora**. Isto tako nastavila je s naporima u cilju stvaranja pozitivne evidencije provedbe. Hrvatska Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) u potpunosti je operativno i funkcionalno neovisna; izvršava svoje zadaće u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi. Postoji odgovarajući sustav kontrole koncentracija i državnih potpora.

U području **anti-trusta i koncentracija**, od 1. listopada 2011. AZTN je donio 29 odluka i 25 mišljenja. AZTN je nastavio dostavljati vladi ocjene nacрта prijedloga zakona i druga stručna mišljenja.

U području **državnih potpora** AZTN je donio 30 odluka, od kojih se 13 odnosilo na programe potpora, a 17 na pojedinačne mjere potpora.

U odnosu na obveze Hrvatske o izvješćivanju o sektoru čelika, prva izvješća dostavljena su Komisiji 15. prosinca 2011. i 18. lipnja 2012. u skladu sa zahtjevima utvrđenim tijekom pregovora.

Sisak još mora vratiti primljene potpore. U listopadu 2011. godine vlasnici su odlučili zatvoriti i prodati željezaru, što je imalo za posljedicu potpunu obustavu proizvodnje. Vlasnici CMC Sisak prodali su željezaru novom investitoru, talijanskoj grupi Danieli.

Izvješća također sadrže ažurirane informacije o stečajnom postupku u slučaju druge željezare, Željezare Split.

Kada je riječ o dijelu u kojem se obvezala na izvješćivanje o brodograđevnoj industriji, 16. siječnja 2012. Hrvatska je podnijela prvo šestomjesečno izvješće o restrukturiranju hrvatskih brodogradilišta u poteškoćama, u skladu sa zahtjevima iz Priloga VIII. Aktu o pristupanju. Izvješće sadrži podatke o mjerama koje su poduzete u cilju ponovne uspostave održivosti, korištenim potporama, vlastitom doprinosu i kapacitetu proizvodnje, slijedeći metodologiju za praćenje provedbe od strane Hrvatske koja je dogovorena s Komisijom. Izvješće također sadrži detalje o sporazumima kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi u vezi s obeštećenjem za pomorsko dobro. Dana 16. srpnja 2012. Hrvatska je dostavila svoje drugo šestomjesečno izvješće o restrukturiranju hrvatske brodograđevne industrije. Uz to, Hrvatska je dostavila prvo Izvješće o godišnjoj proizvodnji brodogradilišta u procesu restrukturiranja.

U ožujku 2012. godine prihvaćena je ponuda za brodogradilište *Brodosplit* i Hrvatska je navela da će ugovor o privatizaciji biti uskoro potpisan. Ponude za brodogradilišta *Kraljevica* i *Brodotrogir* Vlada je odbila, a potencijalni je investitor povukao ponudu za brodogradilište 3. MAJ. Vlada je odlučila pokrenuti stečajni postupak za *Kraljevicu*, a za 3. MAJ i *Brodotrogir* potražiti nova rješenja za privatizaciju i restrukturiranje.

Hrvatska treba nastaviti s potpisivanjem ugovora o privatizaciji za *Brodosplit*, slijedeći pozitivno mišljenje Komisije iz kolovoza 2012. godine, te s nalaženjem rješenja za 3. MAJ i *Brodotrogir*, i to žurno kako bi ispunila zahtjeve iz Priloga Ugovoru koji se odnose na restrukturiranje brodogradilišta do dana hrvatskog pristupanja.

Kada je riječ o postojećim potporama, Hrvatska je Komisiji dostavila popis od 11 mjera potpora za koje želi da se smatraju postojećim potporama na dan pristupanja. Sedam od tih mjera uključeno je u Akt o pristupanju. Hrvatska treba dostaviti daljnje informacije o preostalim mjerama potpora kako bi Komisija dovršila svoju ocjenu.

Poglavlje 23: Pravosuđe i temeljna prava

Hrvatska općenito ispunjava preuzete obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pregovora o pristupanju u području pravosuđa i temeljnih prava i trebala bi biti sposobna provoditi pravnu stečevinu po pristupanju, kako je navedeno u 10 područja utvrđenih u Prilogu VII. Aktu o pristupanju. Međutim, potrebni su povećani naponi na jačanju vladavine prava i učinkovitom

suzbijanju i sprečavanju korupcije. Veća se pozornost treba posvetiti procesuiranju domaćih ratnih zločina, poštovanju ljudskih prava i zaštiti manjina.

1) Nastaviti osiguravati učinkovitu provedbu Strategije reforme pravosuđa i Akcijskog plana

Provedba strategije i akcijskog plana reforme pravosuđa nastavlja se općenito u skladu s predviđenim rokovima, uključujući i prilagodbu zakonodavstva u nizu područja. Radne skupine su osnovane i aktivno rade na unapređenju posebnog zakonodavstva i poboljšanju koordinacije pravnih instrumenata. Potrebno je dodatno unaprijediti planiranje ljudskih resursa, uključujući dugoročne potrebe pravosuđa. Proračun na raspolaganju pravosuđu i dalje je stabilan i iznosi otprilike 337 milijuna eura, 0,7 % BDP-a. Savjet za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa osnovano je u veljači 2012. i posebno je usredotočeno na učinkovitost sudskih postupaka. Izmjene Zakona o Državnom sudbenom vijeću donesene su u listopadu 2011. čime su, ovisno o potrebama, proširene mogućnosti premještaja pravosudnih službenika.

2) Nastaviti jačati neovisnost, odgovornost, nepristranost i profesionalnost pravosuđa

Nastavlja se provedba raznih mjera koje su 2010. i 2011. godine poduzete radi jačanja neovisnosti, odgovornosti, nepristranosti i profesionalnosti pravosuđa. Reformirano Državno sudbeno vijeće (DSV) i Državnoodvjetničko vijeće (DOV) nastavljaju funkcionirati neovisno.

Oba tijela i dalje imenuju sudske dužnosnike na temelju transparentnih, jednoobraznih i objektivnih kriterija. Od 2011. godine imenovana su 63 suca. Uvedena su poboljšanja u provedbi prijelaznog sustava imenovanja sudaca i državnih odvjetnika, uključujući veću transparentnost ocjenjivanja usmenih intervjua, pri čemu je pozornost posvećena jednakom tretmanu svih kandidata. Ovo je bitno u završnim mjesecima provedbe prijelaznog sustava do prosinca 2012. godine. Pouke izvučene iz provedbe prijelaznog sustava potrebno je primijeniti na provedbu novog sustava imenovanja kroz Državnu školu za pravosudne dužnosnike, s čime će se započeti u siječnju 2013. Ovo iskustvo također treba uzeti u obzir za unapređenje postupaka selekcije kod premještaja sudaca na druge položaje. Prva klasa kandidata Državne škole za pravosudne dužnosnike završava drugu školsku godinu. Međutim drugi godišnji upis 55 kandidata bitno kasni, s kandidatima odabranim tek u srpnju za program koji počinje u rujnu.

DSV je započeo s provedbom novog sustava imovinskih kartica za suce. Protiv pravosudnih dužnosnika u prekršaju pokreću se disciplinske mjere. I DSV i DOV postali su aktivniji. Međutim, potrebno je još više unaprijediti postupak praćenja ostvarenih rezultata provedbe novoga sustava disciplinskih postupaka.

DSV-u i DOV-u potrebno je osigurati dodatne administrativne resurse kako bi djelovali učinkovitije te mogli iskazati svoju neovisnost i odgovornost pri obavljanju svojih zahtjevnih zadaća, uključujući sustavnu i točnu provjeru imovinskih kartica i aktivnu primjenu disciplinskih postupaka.

Potrebno je izmijeniti provedbene propise kako bi se ograničio imunitet sudaca, čime bi bio dovršen zakonodavni okvir u tom području, te osigurati daljnje smjernice o primjeni kodeksa ponašanja.

Pravosudna akademija nastavlja dobro funkcionirati. Nastavljeno je s programima stručnog osposobljavanja, uključujući i početnu obuku. Ubrzana je obuka iz prava EU-. Pravosudna se akademija više uključila u europske aktivnosti, Hrvatska je potpisala Memorandum o razumijevanju s Komisijom o sudjelovanju u programima EU-a za građansko i kazneno

pravo. Međutim, proračunska ograničenja (smanjenje proračuna za 2012. godinu za otprilike 28 % u odnosu na 2011. godinu) utjecala su na funkcioniranje Akademije. Pozornost je potrebno posvetiti cjelovitoj pripremi sudaca za primjenu EU prava i sudske prakse nakon pristupanja.

3) Nastaviti unapređivati učinkovitost pravosuđa

Hrvatska je nastavila provoditi razne mjere s ciljem unapređenja učinkovitosti pravosuđa. U prvom polugodištu 2012. broj zaostalih neriješenih kaznenih predmeta je dodatno smanjen za oko 12 %, a broj građanskih parnica je smanjen za otprilike 5 %. Međutim, potreban je veći napor kako bi se dodatno smanjio broj neriješenih građanskih i trgovačkih predmeta. U prvom polugodištu 2012. godine nešto je više novih predmeta ušlo u sustav (844,218) nego što ih je riješeno (836,160).

U prvom se polugodištu 2012. godine povećao i broj ovršnih predmeta za oko 5 %, iako je sustav FINA-e za ovrhu nad novčanim sredstvima dobro funkcionirao. U srpnju 2012. Vlada je podnijela Saboru prijedlog novog ovršnog zakona, kojim se više ne predviđa uvođenje javnih ovršitelja. Nakon što bude usvojen, novi će sustav trebati dokazati sposobnost osiguranja provedbu sudskih odluka i naloga te smanjenja zaostalih ovršnih predmeta. • Treba obratiti pozornost na to da se osigura da viši sudovi, uključujući Vrhovni sud, budu odgovarajuće opremljeni kako bi se mogli nositi s neproporcionalnim povećanjem kako predmeti prolaze kroz sustav. Novi sustav upravnog sudovanja stupio je na snagu 1. siječnja 2012. iako s određenim kašnjenjima u imenovanju potrebnog osoblja. • Hrvatska treba nastaviti energično provoditi učinkovite mjere, posebno kako bi osigurala više stope riješenih predmeta i smanjenje broja starih predmeta.

Određeni je napredak ostvaren po pitanju fizičke infrastrukture i opremanja sudova računalnom opremom. U okviru procesa racionalizacije nastavlja se sa spajanjem sudova. U tijeku je uvođenje integriranog sustava upravljanja sudskim predmetima (ICMS) na 33 općinska suda. Kad se jednom taj postupak završi, njime će biti obuhvaćeni gotovo svi sudovi u Hrvatskoj. Ipak, sustav bi se trebao primjenjivati na svim sudovima, uključujući Visoki trgovački sud i Visoki prekršajni sud kad je riječ o upravljanju prekršajnim predmetima. Štoviše, daljnja su poboljšanja potrebna u prikupljanju statističkih podataka i analizi te praćenju čitavog tijeka postupaka. Općenito, prekršajni sudovi trebaju bolju opremu i prostorije. Potrebno je uložiti dodatne napore s ciljem povećanja mobilnosti sudaca i razvoja okvirnih kriterija za procjenu njihove produktivnosti.

4) Nastaviti poboljšanje rješavanja slučajeva domaćih ratnih zločina

Hrvatska nastavlja procesuirati domaće predmete ratnih zločina. Započela je provedba strategije rješavanja nekažnjivosti, te se pristupilo rješavanju niza prioritarnih predmeta utvrđenih na nacionalnoj i regionalnoj razini, uz daljnja uhićenja, optužnice i sudske presude. Ipak, glavnina zločina još nije sudski procesuirana. Nastavlja se uravnoteženiji pristup sudskim postupcima, s daljnjim postupcima koji se prebacuju na četiri specijalizirana suda (87). Poduzete su mjere za zaštitu svjedoka poboljšanjem službe za podršku svjedocima na pojedinim sudovima. Trebalo bi nadograditi bazu podataka o ratnim zločinima, kako bi se unaprijedilo pretraživanje analitičkih podataka, a bazu bi trebali učinkovito koristiti županijski državni odvjetnici. Sudovi se trebaju dalje specijalizirati za suđenja za ratne zločine kroz posebnu obuku za to određenih sudaca te se trebaju pripremiti za povećanje broja predmeta. Hrvatska treba kontinuirano posvećivati pozornost pitanju zaštite svjedoka i prisutnosti svjedoka na suđenjima za ratne zločine, posebno u predmetima koji su preraspoređeni specijaliziranim odjelima. Potrebno je i dalje preispitivati slučajeve gdje se sudilo *in absentia*. *Zakon o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije* donesen u listopadu 2011. godine izazvao je zabrinutost zbog buduće bilateralne suradnje sa Srbijom u predmetima ratnih zločina. Predsjednik je osporio zakon na

Ustavnom sudu iz postupovnih razloga. Hrvatska je uspostavila kontakt sa Srbijom radi rješavanja mogućih negativnih učinaka zakona te je započela tehničke pregovore sa Srbijom o sporazumu o suradnji u ovom području.

Daljnji su naponi potrebni radi rješavanja nekažnjivosti, posebno stoga što se u glavni predmeta tek očekuje konačna presuda ili su još u fazi istrage. Hrvatska treba kontinuirano posvetiti pozornost pitanju zaštite svjedoka i prisutnosti svjedoka na suđenjima za ratne zločine, posebno u predmetima koji su preraspoređeni specijaliziranim odjelima.

5) Nastaviti osiguravati održivu evidenciju značajnih rezultata koji se temelje na učinkovitij, djelotvornij i nepristranoj istrazi, progonu i sudskim presudama u predmetima organiziranog kriminaliteta i korupcije na svim razinama uključujući i korupciju na visokoj razini, te u osjetljivim sektorima kao što je javna nabava

Za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i dalje je na snazi odgovarajući pravni i institucionalni okvir, te se provedbena evidencija nastavlja razvijati. Tijela za provedbu zakona ostaju aktivna, posebno u slučajevima na višoj razini. Novi razvoj događaja uključuje osuđujuće presude protiv bivšeg ravnatelja tvrtke u državnom vlasništvu, gradonačelnika i suca županijskog suda zbog zloporabe položaja te podizanje optužnice protiv političke stranke za korupciju. Dok su tijela zadužena za provedbu zakona i dalje usredotočena na složenije slučajeve na višoj razini, ukupan broj slučajeva u postupku se smanjuje.

Pozornost treba posvetiti korupciji na lokalnoj razini, posebno kod javne nabave. Zakonodavni okvir za zapljenu i oduzimanje nezakonito stečene imovine općenito treba bolje provoditi.

Potrebno je posvetiti daljnju pozornost sustavu provjere kaznenih prijava koje su državni odvjetnici odbacili. Trenutni sustav ne predviđa neovisne provjere odluka kojima državni odvjetnici odbacuju kaznene prijave.

U policiji je imenovan veći broj viših dužnosnika. Potrebno je osigurati provedbu Zakona o policiji, posebno kako bi se policija depolitizirala, a njezina se profesionalnost povećala.

6) Nastaviti unapređivati dosadašnje rezultate jačanja preventivnih mjera borbe protiv korupcije i sukoba interesa

Hrvatska je poboljšala provedbenu evidenciju pojačanih preventivnih mjera u borbi protiv korupcije nizom pravnih instrumenata, primjerice u području financiranja političkih stranaka i predizbornih kampanja, pristupa informacijama i javne nabave. Međutim, kad je riječ o sukobu interesa, Hrvatska ne provodi učinkovito sve pravne mjere za njegovo sprečavanje.

Što se tiče financiranja političkih stranaka i predizbornih kampanja, ojačano je Državno izborno povjerenstvo kao nadzorno tijelo, a na izborima u prosincu 2011. godine nova pravila primijenjena su bez većih poteškoća, uz tek pokoji uočeni nedostatak. Osnovana je radna skupina da na temelju stečenih iskustava pripremi lokalne izbore planirane za 2013. Trajni su naponi potrebni za učinkovitu kontrolu financiranja političkih stranaka, pa i izvan izbornih razdoblja.

Primjenjuju se nova pravila o pristupu informacijama, a prve žalbe dolaze do sudova. Međutim, opći nadzor koji provodi Agencija za zaštitu osobnih podataka nadležna za provedbu zakona je otežan, jer je u 2011. godini manje od polovine predmetnih institucija podnijelo izvješće Agenciji. Tijekom 2011. godine nije primjenjivan test javnog interesa u vezi s pristupom klasificiranim podacima. Trenutačna je praksa Upravnog suda da potvrdi njihovo postojanje i prijeći im pristup. Potrebno je razviti praksu primjene testa javnog interesa na klasificirane podatke, uključujući kroz zakonodavne promjene.

Novo zakonodavstvo u području javne nabave, koje je na snazi od siječnja 2012. godine, predviđa veću transparentnost, uključujući objavu informacija o stvarnom izvršenju ugovora. Učinkovita provedba zakonodavstva u ovom području je ključna.

Poboljšano i strože zakonodavstvo o sukobu interesa doneseno je početkom 2011. godine, međutim novo Povjerenstvo za sprečavanje sukoba interesa još nije imenovano, čime se odgađa provedba zakona. Poduzeti su početni koraci za osnivanje povjerenstva kada je Sabor objavio poziv na iskaz interesa za odabir članova povjerenstva u kolovozu 2012. godine. Sustav provjere imovinskih kartica i neopravdanog bogatstva tek treba ojačati i učinkovito provoditi.

Napuštene su odredbe prijašnjeg zakonodavstva o kriterijima za članstvo u nadzornim i upravnim odborima javnih poduzeća. Hrvatska treba osigurati snažan sustav za sprečavanje korupcije u poduzećima u državnom vlasništvu. Potrebno je bez odlaganja osnovati Povjerenstvo za sprečavanje sukoba interesa. Potrebno je jačati koncept političke odgovornosti i nulte tolerancije na korupciju.

7) Nastaviti jačati zaštitu manjina, uključujući i putem učinkovite provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (UZPNM)

Nastavlja se provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Osam članova Sabora koji predstavljaju nacionalne manjine izabrano je u prosincu 2011. godine. Vlada je poduzela određene korake za provedbu plana iz svibnja 2011. za zapošljavanje manjina za razdoblje 2011.-2014. Razina zapošljavanja manjina u državnoj upravi i pravosuđu i dalje ne ispunjava zahtjeve postavljene Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Iako se to djelomice može objasniti relativno niskim novim zapošljavanjem zbog opće gospodarske krize, više je napora potrebno uložiti u provedbu ovog plana, uključujući povećane napore u nadzoru.

Hrvatska također treba nastaviti njegovati duh tolerancije prema manjinama, posebno Srbima, te nastaviti poduzimati primjerene mjere zaštite onih koji bi mogli i dalje biti podvrgnuti prijetnjama ili diskriminirajućim, neprijateljskim ili nasilnim radnjama. Romska manjina suočava se s posebno teškim uvjetima života, a izazovi su i dalje prisutni u područjima obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, zapošljavanja i pristupa osobnim dokumentima.

8) Nastaviti rješavati neriješena pitanja povratka izbjeglica

Nastavlja se, iako sporije, provedba programa stambenog zbrinjavanja povratnika. Na temelju plana iz ožujka 2011. godine za rješavanje oko 2.350 preostalih zahtjeva, do kolovoza 2012. godine riješeno ih je 259, od kojih je 139 obitelji već preuzelo ključeve. Do kolovoza 2012. godine izdano je 1.305 pozitivnih rješenja o stambenom zbrinjavanju iznad zadanih pragova. 106 zahtjeva za stambenu obnovu još se obrađuje. Nastavljena je provedba odluke o konvalidaciji mirovinskih prava. Hrvatska je također sa svojim susjedima nastavila sudjelovanje u Sarajevskom procesu u kojem je ostvaren napredak, posebno u odnosu na regionalni projekt stambenog zbrinjavanja. Provedba novih mogućnosti kupnje po povlaštenim uvjetima za korisnike programa stambenog zbrinjavanja ostvarena je u ograničenom opsegu, a u odnosu na 15 slučajeva neovlaštenih ulaganja nije bilo značajnijeg napretka. Potrebno je daljnji razvoj uvjeta za održivi povratak izbjeglica.

9) Nastaviti unapređivati zaštitu ljudskih prava

Ljudska prava i dalje se općenito dobro poštuju. Međutim, potrebno je postojeće pravne odredbe energičnije primjenjivati. Pučki pravobranitelj i posebni pravobranitelji i dalje imaju bitnu ulogu u zaštiti ljudskih prava. Ipak, potrebno je osigurati praćenje ispunjavanja preporuka pravobranitelja. Ustavni je sud iz postupovnih razloga opozvao zakon o spajanju ureda pravobranitelja s Centrom za ljudska prava i trima posebnim pravobraniteljima za

ravnopravnost spolova, djecu i osobe s invaliditetom. Novo zakonodavstvo, kojim se više ne predviđa spajanje tih ureda, doneseno je u srpnju 2012. godine. Urede pravobranitelja je potrebno ojačati radi daljnjeg unapređenja sustava zaštite ljudskih prava. To uključuje osiguravanje odgovarajućih financijskih sredstava i uredskih prostora, te uspostavu zajedničke baze podataka.

Hrvatska je dodatno razvila evidenciju rezultata u provedbi Zakona o suzbijanju diskriminacije i propisima o zločinima iz mržnje. S time treba nastaviti te obratiti pozornost na osiguravanje primjene odvratajućih sankcija. Sabor je u rujnu 2012. godine donio izmjene Zakona o suzbijanju diskriminacije. Parade ponosa u Splitu i Zagrebu održane su bez većih incidenata, uz čvrstu predanost hrvatske vlade njihovom nesmetanom organiziranju. Lezbijska, homoseksualna, biseksualna i transrodna zajednica (LGBT) i dalje se suočava s prijetnjama i napadima. Potrebno je poboljšati zakonodavni okvir za besplatnu pravnu pomoć kako bi se osigurao lakši pristup pravnoj pomoći i promicala uloga nevladinih organizacija kao pružatelja pravne pomoći.

10) Nastaviti u potpunosti surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ)

Hrvatska nastavlja suradnju s MKSJ-om. Nema nekih posebnih novosti u odnosu na istrage koje Hrvatska vodi s ciljem pronalaženja ili utvrđivanja sudbine nestalih vojnih dokumenata koje traži Ured tužitelja MKSJ-a. Sud je odbacio zahtjev Hrvatske da djeluje kao *amicus curiae* u žalbi protiv presude od 15. travnja 2011. protiv hrvatskih generala Gotovine i Markača. Glavni tužitelj MKSJ-a objavio je pozitivno izvješće o suradnji Hrvatske s MKSJ-om.

Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost

U području pravde, slobode i sigurnosti Hrvatska općenito ispunjava svoje obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pregovora o pristupanju i trebala bi biti u mogućnosti provoditi pravnu stečevinu od dana pristupanja. Potrebni su daljnji napor u području migracija, vizne politike, upravljanja granicom i borbe protiv organiziranog kriminala, uključujući trgovanje ljudima i antiterorizam, kako bi se osiguralo da će Hrvatska dovršiti svoje pripreme za članstvo do dana pristupanja.

U području **migracija**, Hrvatska se dodatno uskladila s pravnom stečevinom te su pripreme u tom području gotovo dovršene. Broj nezakonitih migranata uhvaćenih tijekom 2011. godine povećan je na 3.461. U istom razdoblju identificirana su 552 maloljetna nezakonita migranta bez pratnje (njihov broj je gotovo udvostručan u odnosu na prethodnu godinu). Bilježi se dobra suradnja s ostalim državama regije u području readmisije; sporazum s Bosnom i Hercegovinom stupio je na snagu u travnju 2012. godine. Slični je sporazum potpisan s Njemačkom u ožujku 2012. godine. U tijeku su aktivnosti s ciljem izgradnje objekta za maloljetnike i ostale ranjive skupine nezakonitih migranata u Ježevu. Potrebni su daljnji napor kako bi započela izgradnja dvaju dodatnih tranzitnih prihvatnih centara za nezakonite migrante. Vezano uz zakonitu migraciju, novi Zakon o strancima stupio je na snagu u siječnju 2012. godine, čime je nastavljeno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom u tom području. Pripreme nove migracijske strategije trebaju se nastaviti bez odlaganja.

Hrvatska će trebati provesti pravni okvir vezan za maloljetnike bez pratnje, na način da za njih osigura odgovarajuću pomoć, te započeti izgradnju novih prihvatnih centara za nezakonite migrante prije pristupanja. Potrebno je razmotriti alternativna privremena rješenja uzimajući u obzir sve veći broj migranata koji ulaze u zemlju, posebno u pograničnim područjima.

U području **azila** Hrvatska je gotovo dovršila usklađivanje s pravnom stečevinom. Pripreme su potrebne kako bi se osigurala dovoljna institucionalna sposobnost u tom području, u smislu dostatnog i obučenog osoblja, uzimajući u obzir stalan porast broja tražitelja azila u zemlji.

Provedbeno zakonodavstvo u području besplatne pravne pomoći tijekom postupka azila doneseno je u ožujku 2012. godine. Upravni su sudovi od siječnja 2012. godine preuzeli nadležnost nad drugostupanjskim predmetima vezanima uz azil. Nakon tromjesečnog prijelaznog razdoblja Povjerenstvo za azil prestalo je s radom u ožujku 2012. godine. Prvobitan broj radnih mjesta za suce i administrativno osoblje novih sudova je popunjen, te se započelo s obukom zaposlenika o azilu. Izbjeglice se u praksi još uvijek suočavaju s teškoćama kod osiguranja pristupa pravima koja im pripadaju prema nacionalnim zakonima. Potrebno je nastaviti sa zapošljavanjem i obukom sudaca i zaposlenika upravnih sudova. Broj tražitelja azila značajno se povećao, s 290 u 2010. godini na 807 u 2011. godini. Ministarstvo unutarnjih poslova povećalo je napore oko pružanja određenih usluga tražiteljima azila uz potporu lokalnih nevladinih organizacija, ali potrebno je osigurati suradnju i svih ostalih ministarstava. Nastavljene su pripreme za provedbu Uredaba Dublin i Eurodac, između ostalog i odgovarajućom obukom osoblja Ministarstva unutarnjih poslova i granične policije. Hrvatska će trebati izbjeglicama osigurati puni pristup svojim pravima.

Zakonodavno usklađivanje umjereno je napredovalo u području vizne politike i potrebno ga je unaprijediti kako bi se postiglo puno usklađivanje s pravnom stečevinom o viznim zahtjevima i putnim ispravama. Novi Zakon o strancima stupio je na snagu u siječnju 2012. godine; još nije usvojeno s njime povezano provedbeno zakonodavstvo. Što se tiče obveza pribavljanja vize, Hrvatska je u potpunosti uskladila svoje zakonodavstvo s EU pozitivnim popisom iz Uredbe 539/2001. Potrebno je dodatno usklađivanje s jedinstvenim postupkom za izdavanje viza i Zakonikom o vizama EU-a. Popis zemalja, čiji državljani trebaju vizu za ulazak na državno područje Hrvatske još nije u potpunosti usklađen s popisom EU-a. Vlada je donijela odluku o privremenoj liberalizaciji viznog režima za državljane Ruske Federacije, Ukrajine i Kazahstana za prelazak ili boravak do 90 dana od 1. travnja do 31. listopada 2012., što nije u skladu s pravnom stečevinom; odluka će se prestati primjenjivati od studenoga. Biometrijske putovnice usklađene su sa standardima EU-a; stare osobne iskaznice izdane prije 2003. godine još uvijek su u upotrebi, ali je Vlada u kolovozu 2012. godine donijela odluku da se one ne mogu koristiti kao važeće putne isprave.

Što se tiče **vanjskih granica i Schengena**, zakonodavno usklađivanje s pravnom stečevinom umjereno je napredovalo i treba ga nastaviti kako bi Hrvatska bila spremna preuzeti kontrolu vanjskih granica EU-a. Zakon o nadzoru državne granice i s njime povezano provedbeno zakonodavstvo izmijenjeni su krajem 2011. godine. Akcijski plan za integrirano upravljanje granicom revidiran je u travnju 2012. godine. Nacionalni pomorski centar u Zadru započeo je s radom, no potrebno je još osigurati njegovu povezanost s mjerodavnim ministarstvima. Suradnja s Frontexom je ojačana te uključuje sudjelovanje Hrvatske u različitim aktivnostima i zajedničkim operacijama. Održavaju se redovni koordinacijski sastanci sa susjednim zemljama kao i zajedničke ophodnje granica; one sa Srbijom i Crnom Gorom potrebno je pojačati. Na graničnom prijelazu Bajakovo-Batrovci uspostavljena je zajednička kontaktna točka sa Srbijom koja je u potpunosti funkcionalna. Prvi koordinacijski sastanak s tijelima Bosne i Hercegovine radi provedbe zajedničkog sporazuma o nadzoru državne granice održan je u prosincu 2011. godine. Razgovori s objema zemljama, kao i s Crnom Gorom, radi usklađivanja bilateralnih sporazuma o pograničnom prometu s pravnom stečevinom napreduju i trebali bi biti završeni prije pristupanja. Sporazum o slobodnom tranzitu s Bosnom i Hercegovinom („neumski sporazum”) potrebno je uskladiti s pravnom stečevinom EU-a prije pristupanja.

Ciljni broj zaposlenih u graničnoj policiji, postavljen za 2011. godinu, gotovo je u potpunosti dostignut; u 2011. godini zaposleno je 308 novih službenika. Ukupni broj iz svibnja 2012.

godine iznosi 6.017, od kojih je 4.647 na budućoj vanjskoj granici. Zapošljavanje treba nastaviti radi dostizanja schengenskih standarda. Nastavljena je temeljna i specijalistička obuka; potrebno je osigurati potpunu usklađenost sa Zajedničkim programom obuke, pri čemu specijalističku obuku treba sustavno uključivati u plan i program obuke granične policije.

Akcijски plan za integrirano upravljanje granicom djelomično je proveden; određene aktivnosti planirane u 2011. godini u vezi s nabavom tehničke opreme i infrastrukturom odgođene su za 2012. godinu. Kašnjenje u tim područjima potrebno je uredno pratiti i rješavati, posebno s obzirom na neumski koridor. Potrebno je dovršiti izgradnju graničnih prijelaza u neumskom koridoru kako bi bili funkcionalni po pristupanju. Uvođenje Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje granicom (NISUDG) se nastavlja, ali novi sustav još nije uveden na svim graničnim prijelazima. Od kolovoza 2012. godine sustav je bio funkcionalan na 81 graničnom prijelazu. Treba nastaviti s pripremama i odgovarajućom obukom.

Potrebno je uložiti napore u zaključenje međuresornog sporazuma i u nastavak zapošljavanja, nabavu opreme i obuku, kako bi Nacionalni pomorski centar u Zadru postao potpuno funkcionalan. Međuagencijska suradnja u pitanjima integriranog upravljanja granicom je nastavljena, ali nedostaje zajednička analiza rizika. Hrvatska će trebati riješiti kašnjenja u provedbi Akcijskog plana za integrirano upravljanje granicom, osobito ona vezana uz infrastrukturu. Svi bilateralni sporazumi trebaju biti usklađeni s pravnom stečevinom prije pristupanja.

Hrvatska je nastavila usklađivanje zakonodavstva u području **pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima** te su pripreme gotovo dovršene. U listopadu 2011. potpisani su Ugovor o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima s Crnom Gorom i Sporazum o izručenju s bivšom jugoslavenskom republikom Makedonijom. Osnovana je radna skupina koja se sastala nekoliko puta kako bi pripremila novi Zakon o međunarodnom privatnom pravu. Suradnja s Europskom pravosudnom mrežom u građanskim i trgovačkim stvarima je uznapredovala, te se u vezi s time razvija mreža nacionalnih kontaktnih točaka.

Hrvatska će trebati nastaviti jačati međuinstitucionalnu koordinaciju u području pravosudne suradnje.

U pogledu **policijske suradnje i borbe protiv organiziranog kriminala**, nastavljene su aktivnosti s ciljem usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a i suočavanja s budućim izazovima borbe protiv organiziranog kriminala unutar EU-a. U ovom je području Hrvatska napredovala, no treba ostati na oprezu, s obzirom na bitne izazove glede aktivnosti organiziranog kriminala u regiji.

Potpisan je niz bilateralnih sporazuma u području policijske suradnje i organiziranog kriminala, a sporazumi s Bugarskom i Poljskom su ratificirani. Nastavljena je dobra suradnja s Europolom. Imenovana su dva nova časnika za vezu, za Europol i za Bosnu i Hercegovinu. Uznapredovale su tehničke pripreme i obuka osoblja za uvođenje Zahtjeva za dodatnim informacijama na ulasku u državu (SIReNE) i Nacionalnog ureda za Schengenski informacijski sustav (SIS). Još uvijek nedostaje regulatorni okvir za ured SIS-a. U vezi sa S.I.Re.N.E. uredom potrebno je odlučiti o prostorijama, osoblju i proračunu.

Zakonodavni okvir i institucije nadležne za borbu protiv organiziranog kriminala učinkovito su doprinijele suzbijanju ovog fenomena, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini, uzimajući u obzir dobru razinu usklađenosti sa standardima EU-a dostignutima u ovom području. Nastavljena je obuka i aktivnosti poboljšanja rada policije. Vlada je odlučila ne mijenjati Zakon o policiji koji je trenutačno na snazi, a dio zakonodavstva za provedbu

Zakona o policiji još uvijek nedostaje i treba biti izrađen bez odlaganja. Ministarstvo unutarnjih poslova treba razviti informatičku podršku kojom se osigurava transparentna provedba strategije upravljanja ljudskim resursima ministarstva. Provedbena evidencija u području organiziranog kriminala nastavlja se razvijati, i to ne samo u odnosu na trgovanje drogama.

Potrebno je konsolidirati provedbu zakonodavnog okvira o zapljeni i oduzimanju nezakonito stečene imovine, kao i koordinaciju između kriminalističkih i financijskih istraga. Ukupna razina zaplijenjene i oduzete imovine razmjerno je niska pa je u tom smislu potrebno uložiti daljnje napore. Sustav praćenja za borbu protiv korupcije u upravljanju granicom je uspostavljen. Treba dodatno unaprijediti opremu i prostorije regionalnog ureda PNUSKOK-a u Splitu, a potrebno je uvesti i operativne smjernice i specijalističku obuku za novozaposlene djelatnike ureda. Drugostupanjsko tijelo za preispitivanje predmeta prekršaja protiv državne uprave valja osnažiti.

Međuagencijska suradnja u razmjeni podataka o transakcijama kod kojih se sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma sada je olakšana potpisom priloga protokolu o suradnji između tijela koja se bave korupcijom, organiziranim kriminalom i povezanim kaznenim djelima pranja novca i financiranja terorizma. Nastavlja se obuka o mjerama protiv pranja novca i o borbi protiv kompjutorskog kriminala. Potrebno je ojačati administrativnu sposobnost u području sprječavanja pranja novca (*vidjeti također Poglavlje 4 – Sloboda kretanja kapitala*), kao i kapacitete tijela koja provode financijske istrage.

Novi Kazneni zakon, donesen u listopadu 2011. godine, razlikuje kazneno djelo trgovanja ljudima i ropstvo uvođenjem novih vrsta izrabljivanja. Nacionalni akcijski plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012.-2015. donesen je u veljači 2012., a novi Nacionalni odbora za suzbijanje trgovanja ljudima osnovan je u ožujku 2012. godine.

Potrebno je pojačati provedbu zakonodavnog okvira o nezakonitom trgovanju ljudima kao i podići javnu svijest, kako bi se osigurala bolja identifikacija i zaštita žrtava. Novi Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima nije se još sastao, i to od početka 2012. godine.

U 2011. godini identificirano je samo 14 žrtava (7 u 2010. godini). Potrebno je donijeti daljnje mjere za osiguranje njihove rehabilitacije i obeštećenja. Potrebno je poboljšati obuku sudaca, državnih odvjetnika i ostalih državnih službenika koji se bave nezakonitim trgovanjem ljudima, jer je razina presuda u predmetima trgovanja ljudima vrlo niska u usporedbi s drugim vrstama organiziranog kriminala.

Hrvatska će prije pristupanja trebati dovršiti niz koraka u ovom području. Oni uključuju uspostavu regulatornog okvira za ured SIS-a, punu funkcionalnost ureda S.I.R.e.N.E., poboljšanje policijske opreme i prostorija PNUSKOK-a, povećanje razine zaplijenjene i oduzete imovine te bolju koordinaciju kaznenih i financijskih istraga. U suzbijanju trgovanja ljudima, pozornost treba posvetiti provedbi mjerodavnog zakonodavnog okvira i sveukupnom definiranju politika u ovom području.

Što se tiče kontrole unutarnjih granica, odluku o primjeni mjerodavne schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj donijet će Vijeće u skladu s primjenjivim schengenskim postupcima, te uzimajući u obzir izvješće kojim Komisija potvrđuje da Hrvatska nastavlja ispunjavati obveze preuzete tijekom pregovora o pristupanju, a koje su relevantne za schengensku pravnu stečevinu.

Ostala poglavlja pravne stečevine

Hrvatska ispunjava obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pristupnih pregovora i sposobna je provoditi pravnu stečevinu od pristupanja u područjima *slobode kretanja radnika, prava trgovačkih društava, prava intelektualnog vlasništva, financijskih usluga, informacijskog*

društva, ekonomske i monetarne politike, transeuropskih mreža, znanosti i istraživanja, obrazovanja i kulture te vanjske sigurnosne i obrambene politike.

Hrvatska ispunjava obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pristupnih pregovora i očekuje se da će biti u mogućnosti provoditi pravnu stečevinu od pristupanja u područjima *slobode kretanja robe, prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, slobode kretanja kapitala, javne nabave, prometne politike, energetike, poreza, statistike, socijalne politike i zapošljavanja, poduzetništva i industrijske politike, zaštite potrošača i zdravlja, carinske unije, vanjskih odnosa, financijskog nadzora te financijskih i proračunskih odredaba.*

Ipak, u tim su poglavljima potrebni su daljnji napori, i to za sljedeća područja.

U području *slobode kretanja robe*, daljnji su napori potrebni osobito u dijelu koji se odnosi na horizontalne mjere, kao i tehničko zakonodavstvo novog i starog pristupa. I nadalje se hitno mora posvetiti pozornost zahtjevu koji je Hrvatska propisala za dodatno privremeno skladištenje uvezenih naftnih proizvoda.

U području *prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga*, daljnji su napori potrebni osobito u usklađivanju s Direktivom o uslugama te u području uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija, unatoč napretku koji je postignut u oba područja.

U području *slobode kretanja kapitala*, daljnji su napori potrebni osobito kod Izmjena i dopuna Zakona o privatizaciji INA - Industrije nafte d.d. i Zakona o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d., kao i Zakona o zaštiti prirode, te kod provedbe akcijskog plana za sprečavanje pranja novca.

U području *javne nabave*, daljnji su napori potrebni osobito u provedbi novog Zakona o javnoj nabavi, posebno na lokalnoj razini, imajući u vidu, između ostaloga, i buduće upravljanje strukturnim fondovima. Također, potrebna su poboljšanja sustava pravnih lijekova.

U području *prometne politike*, daljnji su napori potrebni osobito radi unapređivanja administrativne sposobnosti Agencije za sigurnost željezničkog prometa te osnivanja zajedničkog tijela za istraživanje nesreća.

U području *energetike*, potrebni su daljnji napori, osobito radi dovršenja usklađivanja zakonodavstva u području unutarnjeg energetskeg tržišta, te nastavka razvoja konkurentnog tržišta električne energije i plina. Hrvatska također treba i dalje nastojati ispuniti zahtjeve Strategije 2020 u pogledu promicanja energetske učinkovitosti i obnovljive energije.

U području *poreza*, daljnji su napori potrebni kako bi se osiguralo da svi relevantni IT sustavi budu uvedeni i da od dana pristupanja bude moguća razmjena informacija s EU-om i drugim državama članicama.

U području *statistike*, daljnji su napori potrebni osobito radi dovršenja priprema na području ESA 95 Programa transmisije podataka, opisa izvora i metoda izračuna Bruto nacionalnog dohotka (GNI Inventory) i statistike državnog duga i deficita.

U području *socijalne politike i zapošljavanja*, daljnji su napori potrebni osobito radi dovršenja usklađivanja zakonodavstva u dijelu koji se odnosi na jednake mogućnosti, rješavanje strukturnih slabosti tržišta rada, bolje usmjeravanje socijalne skrbi te jačanje administrativne sposobnosti.

U području *poduzetništva i industrijske politike*, daljnji su napori potrebni osobito radi unaprjeđenja poslovnog okruženja i usklađivanja zakonodavstva koje uređuje borbu protiv kašnjenja u plaćanju u komercijalnim transakcijama.

U području *zaštite potrošača i zdravlja*, daljnji su napori potrebni osobito u dijelu koji se odnosi na medicinski potpomognutu oplodnju, gdje još treba dovršiti usklađivanje

zakonodavstva, te u dijelu koji se odnosi na krv, tkiva i stanice, gdje je potrebno modernizirati i restrukturirati kapacitete za njihovo rukovanje u skladu s tehničkim zahtjevima EU-a, kao i u pogledu zapošljavanja osoblja nadležnog državnog tijela u ovom području.

U području *carinske unije*, daljnji su naponi potrebni osobito kako bi se osiguralo da svi relevantni IT carinski sustavi budu uvedeni i da od dana pristupanja bude moguća razmjena informacija s EU-om i drugim državama članicama.

U području *vanjskih odnosa*, daljnji su naponi potrebni osobito u pogledu usklađenosti s pravnom stečevinom bilateralnih sporazuma Hrvatske s trećim zemljama o promicanju ulaganja.

U području *financijskog nadzora*, daljnji su naponi potrebni osobito kako bi se konsolidiralo sveukupno funkcioniranje unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i vanjske revizije na središnjoj i lokalnoj razini.

U području *financijskih i proračunskih odredaba*, daljnji su naponi potrebni osobito radi daljnjeg jačanja sposobnosti za učinkovitu koordinaciju sveukupnog sustava vlastitih sredstava nakon pristupanja. Potrebno je ubrzati modernizaciju strategije carinske kontrole koja bi bila više usmjerena na kontrole nakon carinjenja.

Hrvatska općenito ispunjava obveze i zahtjeve koji proizlaze iz pristupnih pregovora i trebala bi biti sposobna provoditi pravnu stečevinu od dana pristupanja u područjima *tržišnog natjecanja, poljoprivrede i ruralnog razvoja, sigurnosti hrane, veterinarstva i fitosanitarne politike, ribarstva, regionalne politike i koordinacije strukturnih instrumenata, pravosuđa i temeljnih prava, pravde, slobode i sigurnosti te okoliša*.

Ipak, u tim poglavljima i dalje su nužni povećani naponi, i to za sljedeća područja.

U području *poljoprivrede i ruralnog razvoja*, povećani su naponi potrebni u dijelu koji se odnosi na izravna plaćanja i ruralni razvoj.

U području *sigurnosti hrane, veterinarstva i fitosanitarne politike*, povećani su naponi potrebni u sektoru nusproizvoda životinjskog podrijetla, i to kroz unapređenje objekata i njihov nadzor, a osobito u odnosu na granične inspekcijske postaje. Stalnu pozornost treba pridavati daljnjem jačanju administrativne sposobnosti u tom području.

U području *ribarstva*, povećani su naponi potrebni u usklađivanju zakonodavstva i provedbi pravne stečevine u dijelu koji se odnosi na upravljanje resursima i flotom, inspekciju i kontrolu, kao i strukturne mjere, posebno u pogledu izrade planova upravljanja, postupnog ukidanja kategorije malog ribolova, kao i dovršetka satelitskog sustava praćenja plovila.

U području *regionalne politike i koordinacije strukturnih instrumenata*, povećani su naponi potrebni radi jačanja administrativne sposobnosti za buduću provedbu kohezijske politike te za pripremu visokokvalitetnih i zrelih projektnih prijedloga s ciljem brze apsorpcije sredstava regionalne politike, nastavljajući se na nedavno izvješće Revizorskog suda EU-a.

U području *okoliša*, povećani su naponi potrebni kako bi se osigurala pravilna primjena i provedba zakonodavstva. U dijelu koji se odnosi na klimatske promjene, potrebno je hitno poduzeti korake kako bi se bilo u mogućnosti primjenjivati pravnu stečevinu do dana pristupanja. Potrebno je ojačati administrativnu sposobnost, osobito u dijelovima koji se odnose na klimatske promjene, kontrolu industrijskog onečišćenja i upravljanje rizikom, zaštitu prirode i kemikalije. Potrebno je povećati ulaganja u svim sektorima, no ponajviše u područjima kvalitete zraka, kontrole industrijskog onečišćenja i upravljanja rizikom, vode i otpada. Posebnu pozornost treba posvetiti pravovremenom ispunjenju obveza u područjima otpada te kontrole industrijskog onečišćenja i upravljanja rizikom. Kvalitetu procjene učinaka projekata na okoliš treba značajno unaprijediti.

2.4. Prevođenje pravne stečevine

Hrvatska mora osigurati prijevod pravne stečevine na hrvatski jezik. Od gotovo 144 000 stranica pravne stečevine, Hrvatska je već prevela oko 114 000 stranica. Međutim, oko 50 % prevedenog još mora proći redakturu mjerodavnih nacionalnih tijela prije dostave institucijama EU-a.

Hrvatska treba dodatno povećati svoju administrativnu sposobnost kako bi osigurala dovršenje prijevoda i redaktura pravne stečevine prije pristupanja. Komisija poziva hrvatska tijela da ostanu usredotočena na ovo pitanje koje je ključno za osiguranje pravne sigurnosti u provedbi zakonodavstva EU-a.

2.5. Mjere pomoći EU-a

Financijska pomoć osigurava se u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA). Program IPA za 2012. godinu iznosio je 156 milijuna eura. Ta se pomoć usmjerava na jačanje institucija i pripremu za provedbu zajedničke poljoprivredne politike i kohezijske politike Europske unije. Osim toga, Hrvatska i dalje koristi regionalne i horizontalne programe. Postignut je dogovor o prijelaznom instrumentu za prvu godinu nakon pristupanja s ciljem jačanja administrativne i pravosudne sposobnosti u Hrvatskoj.

3. Zaključci

S obzirom na gore rečeno, Komisija potvrđuje svoju raniju ocjenu da Hrvatska nastavlja ispunjavati političke kriterije. Mora se nastaviti s naporima za jačanje vladavine prava unaprjeđenjem sustava javne uprave i pravosuđa i učinkovitim borbom protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta. Što se tiče gospodarskih kriterija, Hrvatska ima djelotvorno tržišno gospodarstvo. Odlučna primjena hitno potrebnih strukturnih reformi trebala bi Hrvatskoj omogućiti da se u skoroj budućnosti suoči s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama Unije.

Hrvatska nastavlja ostvarivati napredak u donošenju i provedbi zakonodavstva EU-a i trenutačno dovršava usklađivanje s pravnom stečevinom. Daljnji je napredak postignut nakon Izvješća o napretku iz 2011. godine, nakon kojeg je slijedilo Izvješće o praćenju priprema Hrvatske za pristupanje i posljednje ažuriranje tablica za praćenje u travnju 2012. godine. Komisija je utvrdila područja u kojima su nužni daljnji naponi i određeni broj pitanja kod kojih su potrebni povećani naponi. Ta se pitanja odnose osobito na (1) pripreme za buduće strukturne fondove EU-a kako bi se osiguralo odgovarajuće upravljanje fondovima; (2) restrukturiranje hrvatske brodograđevne industrije; (3) jačanje vladavine prava kroz kontinuiranu provedbu obveza Hrvatske da unaprijedi sustav javne uprave i pravosuđa; (4) učinkovito sprječavanje i borba protiv korupcije, kao i (5) upravljanje vanjskim granicama. Ne dovodeći u pitanje važnost rješavanja svih pitanja naglašenih u sveobuhvatnom izvješću o napretku, Komisija smatra da Hrvatska u sljedećim mjesecima treba obratiti posebnu pozornost na specifične aktivnostima u područjima tržišnog natjecanja, pravosuđa i temeljnih prava, te slobode, sigurnosti i pravde:

1. Potpisati ugovor o privatizaciji brodogradilišta Brodosplit i donijeti odluke koje su nužne za nalaženje održivog rješenja za brodogradilišta 3. MAJ i Brodotrogir kako bi se dovršilo restrukturiranje hrvatske brodograđevne industrije.
2. Provesti hitne mjere i nastaviti s kratkoročnim mjerama iz rujna 2012. godine, koje su usmjerene na povećanje učinkovitosti pravosuđa i smanjenje broja starih predmeta.
3. Donijeti novo ovršno zakonodavstvo kako bi se osigurala provedba sudskih odluka i smanjio broj starih ovršnih predmeta.
4. Uspostaviti Povjerenstvo za sprečavanje sukoba interesa kako bi ono moglo započeti s redovnim radom.

5. Donijeti novi zakon o pristupu informacijama kako bi se ojačao pravni i administrativni okvir u području pristupa informacijama.
6. Dovořiti donořenje odgovarajućih podzakonskih akata kojima se osigurava provedba Zakona o policiji.
7. Dovořiti izgradnju graničnih prijelaza u neumskom koridoru.
8. Ostvariti ciljeve zapošljavanja u graničnoj policiji, postavljene za 2012. godinu.
9. Dovořiti i donijeti migracijsku strategiju kojom se jasno definiraju mjere za integraciju najranjivijih skupina migranata.
10. Povećati sposobnost prevođenja i redakture pravne stečevine kako bi se ovaj zadatak mogao dovořiti prije pristupanja.

Osim navedenog, Hrvatska treba posvetiti posebnu pozornost području poljoprivrede i ruralnog razvoja kako bi se dovořilo usklađivanje zakonodavstva o izravnim plaćanjima i akreditacija Agencije za plaćanja za potrebe izravnih plaćanja najkasnije do kraja 2012. godine.

S obzirom na nedavno temeljito restrukturiranje javne uprave, te imajući u vidu dodatne odgovornosti vezane uz članstvo u EU-u, Hrvatska također treba poduzeti hitne mjere za rješavanje pitanja ograničenosti administrativne sposobnosti, koje je utvrđeno sveobuhvatnim izvješćem o praćenju napretka, te osigurati da dovořenje priprema za članstvo u EU-u ne bude ugroženo.

Hrvatska nadležna tijela trebaju poduzeti sve mjere koje su nužne kako bi se osigurala potpuna spremnost zemlje za članstvo od 1. srpnja 2013. To uključuje cjeloviti prijevod pravne stečevine prije pristupanja.

Komisija će nastaviti pratiti ispunjenje obveza koje je Hrvatska preuzela u okviru pristupnih pregovora usmjeravajući se na pitanja utvrđena u sveobuhvatnom izvješću o praćenju napretka te će, ako okolnosti budu tako nalagale, koristiti sve instrumente raspoložive prema članku 36. Akta o pristupanju.

U skladu s tim člankom, Komisija će predstaviti konačno izvješće o praćenju priprema Hrvatske za članstvo u proljeće 2013. godine.

Kako bi se Hrvatskoj pomoglo u pripremama za koordinaciju gospodarske politike unutar EU-a, Hrvatska će na neslužbenoj osnovi sudjelovati u europskom semestru 2013. godine.

Od Hrvatske se očekuje da nastavi imati aktivnu ulogu u regionalnoj suradnji na zapadnom Balkanu, te se potiče na rješavanje preostalih otvorenih bilateralnih pitanja sa svojim susjedima.